

ИСТОРИЯ НА БЪЛГАРСКАТА ВЪНШНА ПОЛИТИКА ОТ ОСВОБОЖДЕНИЕТО ДО 1989 г.

Преподаватели: **I ЧАСТ – ДОЦ. Д-Р ВАЛЕРИ КАМЕНОВ КОЛЕВ**
II ЧАСТ – ПРОФ. Д-Р ЕВГЕНИЯ ИВАНОВА КАЛИНОВА

Конспект за изпит

№	Въпрос
ЧАСТ I	
1	Възстановяване на българската държава и нейният международен статут.
2	Конституционна и законова рамка на българската външна политика. Развитие на структурата на МВРИ.
3	Външна политика на Българското княжество до Съединението, 1879-85.
4.	Българската дипломация в подготовка и защита на Съединението.
5	Външна политика на България по време на политическата криза, 1886-87.
6	Външната политика на управлението на Стефан Стамболов, 1887-1894.
7	Българската дипломация в края на XIX век, 1894-1900.
8	Външна политика на България в началото на XX век, 1901-1912.
9	Българската дипломация в годините на Първата Балканска война, 1912-1913.
10	Външна политика на България по време на Втората Балканска война, 1913.
11	Българската дипломация в годините на Първата световна война, 1914-1918.
12	Българската дипломация по време на Парижката конференция. Ньойски мирен договор.
13	Външната политика на земеделското управление, 1920-1923.
14	Външна политика на управлението на Демократическия сговор, 1923-1931.
15	Българската дипломация при управлението на Народния блок, 1931-1934.
16	Външна политика на безпартийното управление, 1934-1939.
17	Българският неутралитет в началото на Втората световна война, 1939-1941.
18	България като съюзник на Третия райх, 1941-1944.
19	Македония в българската външна политика.
20	Тракия в българската външна политика.
21	Добруджа в българската външна политика.
ЧАСТ II	
1	България и Великобритания в годините на Втората световна война.
2	България и САЩ в годините на Втората световна война.
3	България и СССР в годините на Втората световна война.
4	Външнополитически проблеми на българското участие във войната срещу Германия 1944-1945 г.
5	България в политиката на СССР, САЩ и Великобритания – септември 1944 –

	лято на 1945 г.
6	Външнополитически измерения на въпроса за парламентарните избори в България – юли 1945 – март 1946 г.
7	Подготовка и сключване на мирния договор с България 1946-1947 г.
8	България и Източна Европа – септември 1944 – септември 1947 г.
9	Проблеми в българо-югославските отношения - 1944 - 1947 г.
10	Българо-гръцки отношения - 1944 - 1949 г.
11	Българо-турски отношения след Втората световна война до края на 50-те години.
12	Българската външна политика и формирането на Източния блок - 1947-1955.
13	Отношенията на България със СССР - 60-те - 80-те години.
14	Тенденции в развитието на българо-югославските отношения от края на 40-те до 80-те години
15	Българо-гръцките отношения - 50-те - 80-те години.
17	Проблеми в българо-турските отношения - 60-те - 80-те години.
16	САЩ и Великобритания в българската външна политика - 50-те - 80-те години.
17	Българската външна политика, германският въпрос и отношенията с Федерална република Германия - края на 40-те - 80-те години.
18	Българо – италианските отношения след Втората световна война.
19	Франция в българската външна политика след Втората световна война.

Библиография

Основна:

Част I

Е. Александров, Л. Спасов, В. Тошкова, В. Трайков и др. Българската дипломация от древността до наши дни. ИК Труд, С., 2003.

Е. Стателова, Р. Попов, В. Танкова. История на българската дипломация, 1879-1913. ИК Отворено общество, С., 1994.

Част II

Баева, Искра, Евгения Калинова. Следвоенното десетилетие на българската външна политика (1944-1955). Лекционен курс. С., 2013.

Изследвания по история на социализма в България 1944-1989. Съст. Е. Кандиларов. С., 2010.

История на българите. Т. III. От Освобождението (1878) до края на Студената война (1989). Автори: В. Танкова, Г. Марков, Е. Калинова, И. Марчева, Л. Огнянов, Р. Богданова.

История на Българите. Т. 4 – Българската дипломация от древността до наши дни. С., 2003.

Калинова, Е., И. Баева. Българските преходи 1939-2010. С., 2010. (частта за външната политика)

Огнянов, Любомир. Дипломация на съвременна България. Шумен, 2006.

Baeva, I., E. Kalinova. La Bulgarie contemporaine entre l'Est et l'Ouest. Editions L'Harmattan, Paris, 2001. 242 p.

Baeva, I., E. Kalinova. Bulgarien von Ost nach West. Zeitgeschichte ab 1939. Braumueller, Wien, 2009. 195 p.

Baeva, I., E. Kalinova. Contemporary Bulgaria – from the Eastern Bloc to the European Union. (in Greek). „Epikentro Publishers“, Thessaloniki, 2011. 300 p.

Допълнителна:

Част I

Д. Косев. Външната политика на България при управлението на Андрей Ляпчев, 1926-1931. С., 1995.

Д. Петрова. Самостоятелното управление на БЗНС, 1920-1923. С., 1988.

В. Тошкова. България и Третият райх, 1941-1944, С., 1975.

Хр. Христов. България, Балканите и мирът, 1919. С., 1984. Част I.

Част II

Монографии и документални сборници:

Баев, Йордан. Системата за европейска сигурност и Балканите в годините на Студената война. С., 2010

- Баев, Йордан.* Военнополитическите конфликти след Втората световна война и България. С., 1995.
- Баева, Искра.* Източна Европа след Сталин 1953-1956 г. С., 1995.
- Баева, Искра.* България и Източна Европа. С., 2001.
- Баева, Искра.* Източна Европа. Идеи, конфликти, митове. С., 2010.
- Баева, И., Е. Калинова.* 16-а република ли? Изследвания и документи за българо-съветските отношения след Втората световна война. Изток-Запад. С., 2017.
- България в сферата на съветските интереси (Българо-руски научни дискусии). С., 1998
- България и Русия през ХХ век. Българо-руски научни дискусии. С., 2000.
- Българо-германски отношения. Традиции, приоритети, перспективи. С., 1995
- „Възродителният процес“. Том II – Международни измерения (1984 – 1989). Сб. документи. Съст. И. Баева, Е. Калинова. Изд. Държавна агенция „Архиви“, С., 2009, 848 с.
- Германов, Стоян.* Македонският въпрос 1944-1989. С., 2012.
- Григорова, Ирина.* Българо-френските отношения по време на президентството на генерал дьо Гол (1958-1969 г.). С., 2009.
- Даскалов, Георги.* Българо-югославски политически отношения 1944-1945. С., 1989.
- Даскалов, Георги.* България и Гърция. От разрыв към помирение 1944-1964. С., 2004.
- Димитров, Димитър.* Съветска България през три британски мандата. 1956-1963. Из архива на Форин офис. Лондон, 1994.
- Димитров, Д.* Съветска България 1964-1966. Из архива на Форин офис. Лондон, 1999.
- Иван Башев.* Политик, държавник, дипломат. С., 2009.
- Кандиларов, Евгений.* България и Япония – от Студената война към ХХI век. С., 2009.
- Калинова, Евгения.* Победителите и България 1939-1945. С., 2004.
- Лалков, Милчо.* От надежда към разочарование. Идеята за Федерацията в Балканския югоизток (1944-1948 г.). С., 1993.
- Македонският въпрос в българо-югославските отношения (1944-1952 г.). Сб. документи „Архивите говорят“, т. 31. Съст. В. Ангелов. С., 2004.
- Македонският въпрос в българо-югославските отношения (1950-1967 г.). Сб. документи „Архивите говорят“, т. 60. Съст. И. Бурилкова, Ц. Билярски. С., 2009.
- Младенов, Петър.* Животът - плюсове и минуси. С., 1992.
- Мигев, Владимир.* Пражката пролет 1968 и България. С., 2005.
- Мичев, Добрин.* Македонският въпрос и българо-югославските отношения - 9 септември 1944-1949. С., 1994.
- Параскевов, Васил.* България и Великобритания преди и в началото на студената война: политика, икономика и пропаганда. Шумен, 2011.
- Пинтев, Стоян.* България в британската дипломатия 1944-1947. С., 1998.
- Стоянов, Валери.* Турското население в България между полюсите на етническата политика. С., 1998.
- Тошкова, Витка.* САЩ и България 1919-1989. Политически отношения. С., 2007.
- Якимова, Ирина.* България между СССР и Запада в епохата на глобалното геополитическо преустройство 1985 – 1991. С., 2019.

Статии:

- Баев, Йордан.* България и гражданската война в Гърция (1944-1949). - Военноисторически сборник, 1992, кн. 2-3

- Баева, И.* Българската външна политика в рамките на Източния блок - поуки за настоящето.- В: Българската външна политика вчера, днес и утре. С., 1996
- Баева, И.* Криза в Източния блок – балканските измерения на 60-те години на ХХ век. – Проблемът Изток-Запад. България и Балканите. С., 2006, 205-223.
- Баева, И.* България и «Пражката пролет» 1968. - В: *Баева, И.* България и Източна Европа..., 124-143.
- Баева, И.* Последната година: България и страните от Източния блок през 1989 г. – Исторически преглед, кн. 3–4, 2008, 90–108
- Баева, И., Е. Калинова.* „Възродителният процес“ като международен проблем. Българската държава и „възродителният процес“ на международната арена. – Във: „Възродителният процес“, Т. II – Международни измерения (1984 – 1989). Сб. документи. Съст. И. Баева, Е. Калинова. Изд. Държавна агенция “Архиви”, С., 2009, 5-13.
- Бибина, Йорданка.* Българо-турските отношения през 60-те и 70-те години на ХХ век. - Проблемът Изток-Запад. България и Балканите. С., 2006, 276-308.
- Бояджиева, Елена.* Прелом или промяна? Германия и България (1989-1990). – В: Двадесетият век. Опит за равносметка . С., 2003, 292-302.
- Златев, Златко.* Българо-германски отношения 1945-1949. - Сборник "Collegium Germania", част 2, С., 1997, 163-173.
- Иванова, И.* Българо-гръцки отношения (1964 – 1967). – В: С поглед към света и България. Сб. в памет на проф. Костадин Грозев. Съст. Е. Калинова. С., 2019, 518–527.
- Кайчев, Н.* Мартенският пленум на ЦК на БКП от 1963 г. и македонският въпрос в българо-югославските отношения през 60-те години на ХХ век. - В: Централна Европа и Балканите XIX – ХХ век. Сб. в памет на проф. Милчо Лалков. Съст. Ив. Първев, Н. Кайчев, М. Баръмова. С., 2019, 355–366.
- Калинова, Е.* Българо-югославските отношения 1953-1963 г. – между идеологията и прагматизма. – В: Проблемът Изток-Запад. България и Балканите. С., 2006, 224-251.
- Калинова, Е.* Българо-югославските отношения 1963 – 1967 – опроверганите надежди. – В: призиване и всеотдайност. Сб. в чест на проф. д. и. н. Витка Тошкова. С., 2011, 125-141.
- Калинова, Е.* Победителите и българският военен принос срещу Германия. – Втората световна война, България и следвоенния свят. С., 2005.
- Калинова, Е.* „Българската следа“ в атентата срещу папа Йоан-Павел Втори. - В: *Баева, И., Е. Калинова.* Социализмът в огледалото на прехода. С., 2011, 295-348.
- Калинова, Е.* Културни връзки между България и Франция след Втората световна война до края на 60 години. - Исторически преглед, 1999, 3-4, 113-144.
- Калинова, Е.* Федерална република Германия в културната политика на Германия 1949-1956. - Сборник "Collegium Germania", част 2, С., 1997, 285-304.
- Калинова, Е.* Победителите винаги имат право /Съдбата на германските имуществва в България и на българските претенции спрямо Германия след Втората световна война/. - Сборник "Collegium Germania", част 3, С., 2000, 201-226.
- Калинова, Е.* Българо-турските отношения от 20-те до края на 50-те години – в търсене на верния тон. – В: Общите граници на разбирателството. България и Турция – партньори в ХХI век. С., 2009, 83-96

- Калинова, Е.* Балканската политика на България – предизвикателствата от запад и от юг (1944-1989 г.). – Изследвания по история на социализма в България 1944-1989. С., 2010, 712-813.
- Калинова, Е.* Изтъняващата „желязна завеса“ – България и Гърция – 60-те-80-те години на ХХ век. – България и Европа през съвременната епоха. Сб. в чест на проф. Д. Сирков. С., 2010, 194-215.
- Калинова, Е.* Насилствената смяна на имената на българските турци и отражението ѝ върху българо-турските отношения (декември 1984 – март 1985 г.) – В: България и Балканите в сферата на европейските влияния през ХІХ – ХХІ век. В. Търново, 2012, 316-326.
- Калинова, Е.* Интеграционни процеси в Източния блок в началото на 60-те години (исторически и историографски аспекти на първия опит за 16-та република). – В: Интеграционните процеси през 60-те години на ХХ век. С., 2013, 30-47.
- Калинова, Е.* Социалистическата интеграция през 70-те години на ХХ век и поредният опит на България за „сближаване“ със СССР. – В: Европейски интеграционни процеси през 70-те години на ХХ век. С., 2014, 42-70.
- Калинова, Е.* Пътят към втората изселническа спогодба между България и Турция (50-те-60-те години на ХХ век). – В: Послания на историята. Юбилеен сборник в чест на професор Мария Радева. С., 2016, 365-378.
- Калинова, Е.* Изселническата вълна от лятото на 1989 г. – опити за разрешаване на кризата в българо-турските отношения. – *Балкани*, № 6.1- Миграциите и Балканите от древността до наши дни. 2017, 55-65.
- Калинова, Е.* Москва, „възродителният процес“ и кризата в българо-турските отношения 1985 – 1989 г. – В: Историкът – изследовател и популяризатор. Сб. в чест на 70-годишнината на акад. Георги Марков. С., 2017, 388–425.
- Калинова, Е.* История и пропаганда. Турция и „възродителният процес“ в България. – В: Централна Европа и Балканите ХІХ – ХХ век. Сб. в памет на проф. Милчо Лалков. Съст. Ив. Първев, Н. Кайчев, М. Баръмова. С., 2019, 407–420.
- Калинова, Е.* Политиката на САЩ към България и Турция в навечерието на „възродителния процес“. – В: С поглед към света и България. Сб. в памет на проф. Костадин Грозев. Съст. Е. Калинова. С., 2019, 555–580.
- Калинова, Е.* България и Турция в навечерието и началото на Втората световна война 1939-1941 г. – В: Втората световна война. 70 години по-късно. С., **2018**, 289-308.
- Калинова, Е.* България, победителите и мирният договор след Втората световна война. – В: Нова България и мирът след Втората световна война. С., 2018, 13–44.
- Калинова, Е.* Българската държава пред „съда“ на ООН – 1985 – 1989 г. – В: Държавната идея в модерната епоха. Съст. И. Баева. ISBN 978-954-07-4559-6, С., 2018, 231–251.
- Калинова, Е., И. Баева.* Българо-италиански отношения след Втората световна война. – В: История на България от древността до наши дни. С., 1998.
- Калинова, Е., И. Баева.* “Възродителният процес” – върхът на айсберга. – Във: “Възродителният процес”. Българската държава и българските турци (средата на 30-те – началото на 90-те години на ХХ век). Сб. документи. Т. І, С., 2009, 5-40.
- Калинова, Е., И. Баева.* “Възродителният процес” като международен проблем. Българската държава и “възродителният процес” на международната арена. – “Възродителният процес”. Том II – Международни измерения (1984 – 1989). Сб.

документи. Съст. И. Баева, Е. Калинова. Изд. Държавна агенция “Архиви”, С., 2009, 5-13.

Костадинова, Тонка. Българо-гръцки отношения по време на управлението на военната хунта (1967 - 1974). – *История*, 2013, № 1, 44-69.

Маринова-Христиди, Р. България на Живков и Гърция на Караманлис: началото на едно приятелство (1974-1981). – *Минало*, 2008, №4.

Марчева, Илияна. Българо-румънските отношения от средата на 50-те и през 60-те години на ХХ век. - Проблемът Изток-Запад. България и Балканите. С., 2006, 252-275.

Марчева, И. Конфликтът Михаил Горбачов – Тодор Живков (Или още веднъж за съветско-българските отношения в контекста на перестройката през втората половина на 80-те години на ХХ век) - В: Историята – професия и съдба. Сборник в чест на 60-годишнината на член-кореспондент д. ист. н. Георги Марков. С., 2008.

Никова, Господинка. Финансовите задължения на България към Великобритания, Франция и Швейцария след Втората световна война. – *ИПр*, 1991, 9, 36-51.

Никова, Г. «Флиртът» на България със Западна Германия през 70-те и 80-те години на ХХ век. – В: Историята – професия и съдба. Сб. В чест на проф. Г. Марков. С., 2008, 561-576.

Параскевов, Васил. Основни аспекти на българо-британските отношения (1947-ср. 60-те години на ХХ в.) . – Сб. Исторически. Научни изследвания в чест на доц. Стоян Танев. Шумен, 2007, 509-522.

Петков, Димитър. Българо-югославските политически отношения – март 1953 – октомври 1956 г. – *Исторически преглед*, 2008, № 1-2, 175-201.

Пинтев, Стоян. Възстановяване на българско-американските дипломатически отношения 1950-1959. – *Сталинизмът в Източна Европа след края на Втората световна война*. С., 2005.

Тодорова, Р. Българо-западногермански отношения 1949-1956. - Сборник "Collegium Germania", част 3, 194-200.

Baeva, I. Bulgarian-Turkish Relations in the Context of Bulgaria's Balkan Policy in the 1960s-1970s. – In: *Turkish-Bulgarian Relations: Past and Present*. Ed. Mustafa Turkes, Istanbul, TASAM Publication, 2010, 71-78.

Kalinova, E. Bulgarian-Turkish Diplomatic Relations (1980-1985). – In: *Turkish-Bulgarian Relations: Past and Present*. Ed. Mustafa Turkes, Istanbul, TASAM Publication, 2010, 79-87.

Дата: 15 март 2021 г.

**Съставили: проф. д-р Евгения Калинова,
доц. д-р Валери Колев**